

Sygn. akt III AUa 987/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2016 r. w Lublinie

sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji T. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 27 lipca 2015 r. sygn. akt VIII U 2599/12

oddala apelację.

Elżbieta Czaja Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Krystyna Smaga

Sygn. akt III AUa 987/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 maja 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił T. S. prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych podając, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Kolejną decyzją z dnia 6 grudnia 2012r. organ rentowy uchylił poprzednią decyzję, ponownie odmówił prawa do emerytury w warunkach szczególnych, z uwagi na brak udowodnienia 15 lat zatrudnienia w takich warunkach. Do prac w warunkach szczególnych Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył T. S. okres 4 lat, 6 miesięcy i 2 dni. W odwołaniach od wskazanych decyzji T. S. wywodził, iż pracował w warunkach szczególnych jako kierowca autobusu w (...) P. od 1 września 1979r. do 31 grudnia 1992r., zaś

od 1 stycznia 1993r. do 10 maja 1994r. nadal w tym samym zakładzie pracy, który nosił wówczas nazwę Zakładu Usług (...) w P. pomimo tego, iż w świadectwach pracy miał wpisane stanowisko kierowca – mechanik.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wnosił o ich oddalenie.

Wyrokiem z dnia 27 lipca 2015 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

T. S. ur. (...) w dniu 30 kwietnia 2012r. złożył wniosek o emeryturę.

Organ rentowy dokonał sprawdzenia okresów podlegania ubezpieczeniu i uwzględnił skarżącemu 27 lat, 7 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym żadnych okresów pracy w warunkach szczególnych. Kolejną decyzją z dnia 6 grudnia 2012r. organ rentowy uchylił poprzednią decyzję i ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na brak udowodnienia 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych. Do prac w takich warunkach uwzględnił skarżącemu 4 lata, 6 miesięcy i 2 dni pracy. Nie uwzględnił ponownie zatrudnienia w Spółdzielni (...)w P. od 1 września 1979r. do 31 grudnia 1992r., z uwagi na fakt, iż świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 30 kwietnia 2012r. sporządzone przez następcę prawnego (...) Sp. z o.o. w P. zostało wydane na podstawie oświadczeń złożonych przez byłych pracowników. ZUS wskazał, że w świadectwie pracy z dnia 31 grudnia 1992r. z (...) w P. stwierdza się, że skarżący wykonywał pracę na stanowisku kierowca – mechanik, natomiast świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 30 kwietnia 2012r. stwierdza wykonywanie pracy na stanowisku kierowca autobusu o liczbie miejsc powyżej 15.

W toku postępowania wnioskodawca domagał się uwzględnienia mu przez Sąd do okresów pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w (...) w P. w okresie od 10 kwietnia 1972r. do 9 maja 1994r. na stanowiskach kierowcy ciągnika, kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony oraz kierowcy autobusu.

Sąd ustalił, że wnioskodawca ma wykształcenie podstawowe, ukończył także jedną klasę (...) Szkoły Zawodowej. T. S. był zatrudniony w(...)a następnie w Spółdzielni (...)w P. od dnia 10 kwietnia 1972r. do 30 listopada 1982r. W grudniu 1982r. na podstawie porozumienia między zakładami pracy, pracował w (...) (...)w B. jako mechanik – kierowca, a następnie od dnia 1 stycznia 1983r., również na podstawie porozumienia między pracodawcami i na własny wniosek złożony w dniu 20 grudnia 1982r., przeszedł z powrotem do pracy w Spółdzielni (...)w P.. Wówczas podpisał umowę o pracę na czas nieokreślony z (...), na podstawie której powierzono mu stanowisku mechanika – kierowcy. Na wskazanym stanowisku odwołujący się pracował do dnia 31 grudnia 1992r. Następnie spółdzielnia została przejęta przez Zakład Usług (...) w P., który był jednostką budżetową Gminy. T. S. pracował w tym zakładzie na stanowisku kierowca - mechanik od 1 stycznia 1983r do 9 maja 1994r. Spółdzielnia, w której był zatrudniony odwołujący się prowadziła produkcję zwierzęcą i rolną oraz świadczyła usługi na rzecz rolników, zaś w późniejszym okresie również usługi transportowe; miała również wydzielony własny warsztat mechaniczny w którym były prowadzone naprawy sprzętu. W okresie największego rozwoju w zakresie produkcji zwierzęcej hodowano tam około 3000 sztuk trzody chlewnej, w tym około 200 byków (tzw. baza kontumacyjna z przeznaczeniem na eksport do W.). Był wyodrębniony zakład usług rolniczych (...).

W początkowym okresie swoich zasobach sprzętowych (...) posiadała sprzęt rolniczy, ciągniki, kombajny, samochód ciężarowy powyżej 3,5 tony. Około roku 1975 zostały zakupione jeszcze dwa samochody ciężarowe powyżej 3,5 tony, w 1979r zakupiony został autobus a w późniejszym okresie kolejny nowocześniejszy. Ponadto było kilka samochodów Ż..

T. S. podjął pracę w (...)na podstawie umowy o pracę traktorzysty z dnia 10.04.1972r., z tą datą podpisał zakres czynności i obowiązków traktorzysty. Został mu przekazany ciągnik, uzyskał zaświadczenia lekarskie o zdolności do pracy z chemicznymi środkami ochrony roślin. Na stanowisku kierowcy ciągnika miał podwyższone wynagrodzenie na podstawie angaży z dnia 19.03.1974r, 1.04.1974r, 6.04.1974r, 30.01.1976r.

Od dnia 1 sierpnia 1976 roku wnioskodawca pracował w (...) w P. na stanowisku kierowcy samochodu Ż.. Angażem z dnia 1 maja 1977r podniesiono wynagrodzenie na zajmowanym stanowisku do kwoty 8 zł za godzinę, pozostałe składniki płacy pozostały bez zmian.

Następnie angażem z dnia 1 października 1977r powierzono odwołującemu stanowisko kierowcy samochodowego z wynagrodzeniem 8,20 zł za godzinę płaca zasadnicza, 3 zł za godzinę za prowadzenie pojazdu, 2 zł za godzinę za jazdę samochodem z przyczepą oraz 800zł za dodatkowo wykonane prace. Wynagrodzenie było podwyższane na mocy kolejnych angaży z dnia 2.01.1978r, 1.03.1979r, 9.06.1979r. Na tym stanowisku pracy wnioskodawca jeździł samochodem ciężarowym powyżej 3,5 tony i przewoził produkty rolne, węgiel, materiały budowlane, części.

Od 1 października 1980r T. S. powierzono stanowisko mechanika z wynagrodzeniem wg. IX kategorii osobistego zaszeregowania 19 zł za godzinę, dodatkiem brygadzistowskim 15 % płacy zasadniczej oraz 48 zł dziennie za prowadzenie autobusu. Wynagrodzenie na tym stanowisku było podwyższane z dniem 1.11.1980r do kwoty 21zł za godzinę plus 48zł dziennie za prowadzenie pojazdu. Od 1 kwietnia 1981r wnioskodawca nie miał dodatku za prowadzenie autobusu natomiast miał przyznany dodatek za prace szkodliwe – wykonywanie napraw opryskiwaczy dopłata 10 zł do godziny pracy. Powyższe zatrudnienie ustało z dniem 30 listopada 1982r. Na mocy porozumienia między zakładami przeszedł on do pracy w (...) (...), które to zatrudnienie ustało z dniem 31.12.1982r .

W dniu 20 grudnia 1982r T. S. złożył podanie do Zarządu (...) w P. o przyjęcie do pracy na stanowisko mechanik-kierowca. Od dnia 1 stycznia 1983r zatrudniony został na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanik – kierowca, podpisał zakres czynności na tym stanowisku.

Z dniem 1 czerwca 1983r na zajmowanym stanowisku mechanika – kierowcy przyznano mu wynagrodzenie wg. IX kategorii zaszeregowania 35zł za każdą efektywną godzinę w pracach warsztatowych. Wynagrodzenie podwyższone zostało angażami z dnia 1.06.1984r, 1.04.1986r. Następnie od 1.10.1988r wnioskodawca miał przyznane wynagrodzenie za prace remontowe efektywne 170zł za godzinę i za autobus (...) 220zł za godzinę, wynagrodzenie zostało podwyższone kolejnymi angażami od 1.03.1989r do kwoty 240zł/godz. prac remontowych i 280zł/godz. za autobus i od 1.08.1988r odpowiednio 370zł/godz. i 500zł/godz. Od dnia 1 marca 1992r wnioskodawca na stanowisku mechanik – kierowca otrzymał wynagrodzenie zasadnicze oraz dopłatę do przepracowanej godziny za pracę na kombajnie zbożowym, samochodzie s. (...), s. (...) z przyczepą, dodatek za spawanie. Wnioskodawca posiadał uprawnienia do prowadzenia samochodów ciężarowych od dnia 5.04.1974r oraz do prowadzenia autobusów od dnia 30.08.1979r. T. S. jako jedyny pracownik spółdzielni posiadał prawo jazdy kat. D uprawniające do prowadzenia autobusu. W ramach prowadzonej działalności spółdzielni wynajmowała autobus na rzecz innych podmiotów oraz zbierała zamówienia od ludzi na wycieczki np. od proboszcza na wyjazd do L. a także na wesela, pogrzeby. Zbieranie zamówień odbywało się jesienią i zimą. Po skompletowaniu wycieczki lub w razie wynajmu autobusu wnioskodawca na zajmowanym stanowisku mechanika i mechanika – kierowcy woził wycieczki po kraju, wyjeżdżał za granicę. Spółdzielnia nie prowadziła dowozów pracowników. Drobne naprawy pojazdu wykonywał wnioskodawca natomiast w razie poważniejszych autobus był serwisowany. Zatrudnienie ustało z dniem 31.12.1992r.

Po przejęciu spółdzielni przez Zakład Usług (...) podległy Wójtowi Gminy wnioskodawca kontynuował zatrudnienie w dotychczasowym charakterze w okresie od 1 stycznia 1993r do 9 maja 1994r.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, aktach osobowych skarżącego oraz częściowo na podstawie zeznań wnioskodawcy i świadków S. G., R. J., J. K., H. B., Z. M..

Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawcy oraz przesłuchanych świadków w części dotyczącej wskazanych przez nich okresów zatrudnienia wnioskodawcy na poszczególnych stanowiskach oraz jak też co do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy autobusu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bowiem pozostają one w sprzeczności z zachowaną dokumentacją zawartą w aktach osobowych. W pozostałym zakresie powyższe zeznania jako wzajemnie spójne i logiczne na wiarę zasługują.

Sąd obdarzył także wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów – to jest umów o pracę, angaży, zaświadczeń, zakresów czynności oraz świadectw pracy zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy. Dokumenty te były przechowywane przez upoważniony podmiot i nie nosiły żadnych śladów ingerencji w ich treść.

W ocenie Sądu we wskazanym zakresie brak jest podstaw do oparcia rozstrzygnięcia tylko w oparciu o dowody osobowe bowiem z uwagi na znaczny upływ czasu wiele faktów ulega zatarciu w pamięci dlatego też bardziej miarodajna w tym zakresie jest dokumentacja zawarta w aktach osobowych.

Z zeznań wnioskodawcy oraz świadka S. G. siostry odwołującego, zatrudnionej w charakterze głównej księgowej wynika, że wnioskodawca po podjęciu zatrudnienia pracował jako kierowca ciągnika od 1972r, następnie od 1974r jako kierowca samochodu ciężarowego a od 1979r był kierowcą autobusu. Również świadek Z. M. zatrudniony jako kierowca ciągnika od 11.03.1974r zeznał, że po podjęciu przez niego pracy wnioskodawca pracował jako kierowca samochodu ciężarowego.

Tymczasem zawarta w aktach osobowych dokumentacja jednoznacznie wskazuje, że T. S. pracował jako kierowca ciągnika od 10 kwietnia 1972r do 31 lipca 1976r. Powyższy okres jest pracą w szczególnych warunkach dlatego też ani wnioskodawca ani świadkowie nie mieli powodów aby wskazać inną datę zakończenia pracy na tym stanowisku, co świadczy o tym, że nie pamiętają wielu okoliczności związanych z zatrudnieniem odwołującego.

Okoliczność, że wnioskodawca w 1974r uzyskał uprawnienia do prowadzenia samochodów ciężarowych a od 1979r do prowadzenia autobusów sama w sobie nie przesądza, że od tych dat był zatrudniony jako kierowca tych pojazdów stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Świadek G. zeznała także, że wnioskodawca mógł pracować jako kierowca Ż. krótko, w zastępstwie, epizodycznie. Zgromadzona w aktach osobowych dokumentacja wskazuje, że wnioskodawcy powierzono stanowisko kierowcy Ż. od 1.08.1976r, zmieniono wynagrodzenie aneksem z dnia 1.05.1977r. Dopiero od 1.10.1977r odwołujący otrzymał pierwszy angaż na stanowisko „kierowcy samochodowego” z wynagrodzeniem za pojazd i jazdę z przyczepą. Z tych względów okres od 1.08.1976r do 1.10.1977r nie może być zaliczony do pracy w szczególnych warunkach.

Natomiast zasadne jest zaliczenie jako pracy w szczególnych warunkach okresu 1.10.1977r do 1.10.1980r bowiem z zeznań świadków wynika, że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5tony. Ponadto w powyższym okresie dokumentacja osobowa wskazuje, że wnioskodawcy powierzono stanowisko kierowcy samochodowego z wynagrodzeniem za rodzaj pojazdu i jazdę z przyczepą.

Od dnia 1.10.1980r wnioskodawcy powierzono stanowisko mechanika a następnie mechanika – kierowcy. Od tej daty miał on przyznane wynagrodzenie zasadnicze w stawce godzinowej z dodatkiem 48 zł dziennie za prowadzenie autobusu a od 1.04.1981r otrzymywał wynagrodzenie z dodatkiem za naprawę opryskiwaczy. Ponadto w aktach osobowych znajduje się własnoręczne podanie wnioskodawcy z 20.12.1982r o zatrudnienie na stanowisku mechanika – kierowcy. Umowa o pracę na tym stanowisku jak też liczne angaże wskazujące, że istotnym składnikiem wynagrodzenia wnioskodawcy na zajmowanym stanowisku obok wynagrodzenia za prowadzenie autobusu było wynagrodzenie za prace remontowe efektywne. Istotną okolicznością jest także, że takie stanowisko pracy zostało uwidocznione w świadectwach pracy wystawionych przez pracodawcę bezpośrednio po zakończeniu zatrudnienia (z dnia 29.11.1982r, 31.12.1992r, 9.05.1994r).

Sąd podniósł, że analiza dokumentacji zawartej w aktach osobowych w jednoznacznie wskazuje, że brak jest podstaw do uznania aby zatrudnienie na stanowisku kierowcy autobusu było wykonywane przez skarżącego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przeciwnie fakt, braku jakiegokolwiek angażu na to stanowisko jak też ustalone składniki wynagrodzenia wskazują, że wykonywał on także inne obowiązki pracownicze.

Uzasadnione jest także w świetle doświadczenia życiowego stanowisko, że taki rodzaj działalności prowadzonej przez (...) na terenie jej funkcjonowania jak wynajem autobusu czy zbieranie zamówień i organizowanie wycieczek po Polsce jak też zagranicę zwłaszcza przed 1990r, oraz dowozy osób na wesela czy pogrzeby nie pozwala na uznanie,

że wnioskodawca jako kierowca autobusu pracował w tym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przeciwnie wskazuje na sezonowy charakter świadczonych usług w tym zakresie. Z tych względów zeznania świadka H. B., który na zajmowanym od 1985r stanowisku kierownika (...) dysponował transportem, zlecał wyjazdy, zbierał zamówienia nie mogą stanowić dostatecznej podstawy do odmiennej oceny zgromadzonej dokumentacji. Nie może stanowić logicznego uzasadnienia o stałym i pełnoetatowym zatrudnieniu wnioskodawcy twierdzenie, że „ jak nie było wycieczek ani wyjazdów” brał on urlop a w okresie jesieni, zimy „miał nadgodziny i szedł na wolne”. Na uwagę zasługuje także fakt, że w aktach osobowych świadka, z okresu wcześniejszego gdy był zatrudniony jako mechanik znajdują się takie same angaże dotyczące wynagrodzenia jak w aktach wnioskodawcy np. angaż od 1.04.1981r - dodatek 10 zł do godzinę za naprawę opryskiwaczy, z dnia 1.06.1983r – 35 zł za godzinę w pracach warsztatowych, ponadto są angaże ze stawką godzinową „za prace remontowe efektywne”.

Zeznania świadka R. J. dyrektora (...) są w ocenie Sądu ogólnikowe, wynikają z zasłyszanych faktów, bowiem świadek ten pracował jedynie przez okres ok. 3,5 roku, od 1.03.1979r do 31.10.1982r i nie był bezpośrednim przełożonym wnioskodawcy. Podobny charakter mają zeznania J. K., który pełnił w latach 1993- 1994 funkcję Wójta Gminy P.. Świadek ten zeznał, że nie posiada wiedzy czy wnioskodawca oprócz stanowiska kierowcy autobusu pełnił także obowiązki mechanika.

Podsumowując w ocenie Sądu zasadne jest zaliczenie skarżącemu do okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia od 10.04.1972r do 31.07.1976r na stanowisku kierowcy ciągnika tj. 4 lata 2 miesiące 22 dni. Okresu zatrudnienia od 1.10.1977r do 30.09.1980r na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony tj. 3 lata. Łącznie z okresem uznanym przez organ rentowy okres pracy w szczególnych warunkach wynosi 11 lat 9 miesięcy i 24 dni.

Prawo do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z uwagi na datę urodzenia wnioskodawcy, regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440, ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43, ze zm.). Prawo do emerytury nabywają ubezpieczeni po osiągnięciu wieku przewidzianego m. in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnili enumeratywnie określone przesłanki:

- posiadają okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn,
- legitymują się okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie § 2 u 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Natomiast, w myśl art. 184 ust. 2 emerytura, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz A prac wykonywanych w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wymienia w Dziale VIII „w Transporcie” w pkt. 2 i 3 prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, kierowców autobusów o liczbie miejsc powyżej 15 oraz kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 17.04.2013r (sygn. III AUa 205/13 LEX nr 1312056) fakt, że w postępowaniu w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe ubezpieczony ubiegający się o świadczenie może wszelkimi dowodami wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia - także wówczas, gdy z dokumentów wynika co innego (art. 473 k.p.c.) nie oznacza, iż ocena wiarygodności tych dowodów podlega innym regułom niż określone w art. 233 § 1 k.p.c. Skoro zatem wnioskodawca nie wykazał powodów uzasadniających podważenie treści dokumentów znajdujących się w aktach osobowych w zakresie dotyczącym wskazania zajmowanego przez niego stanowiska, to pozostające w sprzeczności z tymi dokumentami zeznania świadków, nie mogą być uznane za wiarygodne.

Z kolei w wyroku z dnia 5 lutego 2014r (III AUa 1368/13, lex 1425488) ten sam Sąd wskazał, że dowód tylko z zeznań świadków, z uwagi na szczególny i wyjątkowy charakter prawa do emerytury w obniżonym wieku, nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, zwłaszcza, gdy fakty wynikające z zeznań świadków nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej.

Mając na uwadze powyższe w ocenie Sądu Okręgowego zebrany materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym okresem pracy w szczególnych warunkach.

Z tych względów Sąd w oparciu o wymienione przepisy w związku z art. art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie jako niezasadne.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją w całości przez wnioskodawcę.

Apelacja zarzuca:

Naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 §1 k.p.c. w zw. z wykazem A. działem VIII pkt 2 i 3 załącznika do rozporządzenia Rady ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze tj. prac kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, kierowców autobusów o liczbie miejsc powyżej 15 oraz kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych jako prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w stopniu mogącym mieć istotny wpływ na wynik sprawy poprzez uznanie wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w okresie od 1.10.1980r do ustania zatrudnienia w (...) i jego bezpośredniego następcy za pracę w charakterze mechanika – kierowcy , a nie kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15.

Skarżący wnosil o zmianę wyroku i przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej.

Rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy zależało od ustalenia, czy na gruncie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z treścią § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze możliwe jest uzyskanie przez wnioskodawcę prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Z pośród przesłanek prawa do emerytury w niniejszej sprawy sporne było, czy apelujący legitymował się, co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Prawdłowo Sąd Okręgowy przyjął, że praca wykonywana przez apelującego w spornym okresie w Spółdzielni (...) w P. nie może być zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych, a bez uwzględnienia tego okresu staż pracy w warunkach szczególnych jest niższy niż 15 lat.

Z ustaleń Sądu wynika , że od dnia 1.10.1980r wnioskodawcy powierzono stanowisko mechanika a następnie mechanika – kierowcy. W aktach osobowych znajduje się własnoręczne podanie wnioskodawcy z 20.12.1982r o zatrudnienie na stanowisku mechanika – kierowcy. Umowa o pracę na tym stanowisku jak też liczne angaże wskazujące, że istotnym składnikiem wynagrodzenia wnioskodawcy na zajmowanym stanowisku obok wynagrodzenia za prowadzenie autobusu było wynagrodzenie za prace remontowe efektywne. Takie też stanowisko pracy zostało uwidocznione w świadectwach pracy wystawionych przez pracodawcę bezpośrednio po zakończeniu zatrudnienia.

Sąd I instancji dokonując oceny materiału dowodowego w sposób niezwykle staranny przeanalizował całość dowodów, a stanowisko swoje przekonywująco uzasadnił. Analiza dokumentacji zawartej w aktach osobowych jednoznacznie wskazuje, że brak jest podstaw do uznania aby zatrudnienie na stanowisku kierowcy autobusu było wykonywane przez skarżącego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Brak angażu na to stanowisko jak też ustalone składniki wynagrodzenia wskazują, że wykonywał on także inne obowiązki pracownicze.

Prawidłowo więc Sąd stwierdził, że nie jest możliwym uznanie, że w tym spornym okresie wnioskodawca wykonywał pracę kierowcy autobusu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Trudno też zgodzić się z twierdzeniami wnioskodawcy, że dodatkowe obowiązki nie miały wpływu na wymiar czasu pracy wnioskodawcy w charakterze kierowcy, że miały one jedynie charakter sporadyczny i nie kolidowały z obowiązkami kierowcy. Uwzględnić bowiem trzeba, że pracodawca, który dokładnie prowadził dokumentację pracowniczą, nie tworzy nieprawdziwych dokumentów i nie zmienia nazw stanowisk bez celu i bez przyczyny. Wskazuje to jednoznacznie na fakt, iż ubezpieczony, poza czynnościami kierowcy wykonywał również inne prace i obowiązki, które nie były pracami w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca pełniąc obowiązki kierowcy autobusu, wykonywał je w specyficznych warunkach, odmiennych od warunków pracy kierowców np. autobusów rejsowych. Wynikało to ze specyfiki zakładu pracy - spółdzielni(...)która prowadziła produkując zwierzęcą i rolną oraz świadczyła usługi na rzecz rolników, zaś świadczenie usług transportowych nie należało do wiodących jej zadań. Uzasadniony jest więc, w świetle doświadczenia życiowego pogląd, że taki rodzaj działalności prowadzonej przez (...) na terenie jej funkcjonowania jak wynajem autobusu czy zbieranie zamówień i organizowanie wycieczek po Polsce jak też zagranicę zwłaszcza przed 1990r, oraz dowozy osób na wesela czy pogrzeby nie pozwala na uznanie, że wnioskodawca jako kierowca autobusu pracował w tym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przeciwnie wskazuje na sezonowy charakter świadczonych usług w tym zakresie. Oceny tej, w żadnym mierze nie zmienia analiza adnotacji w złożonych przez skarżącego paszportach – potwierdzają one jedynie , że wnioskodawca często przekraczał granicę.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2013 r. I UK 181/13, LEX 1467148). Uznać więc trzeba, że skoro apelujący wypełniał również inne obowiązki, niemożliwym było aby stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pełnił on obowiązki kierowcy autobusu.

W tym stanie rzeczy z uwagi na to, że skarżący nie spełnił wszystkich warunków koniecznych do przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 32 ust. 2 tej ustawy i w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stwierdzić należy, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Apelacja nie zawiera zaś żadnej argumentacji przemawiającej za uwzględnieniem wniesionego środka zaskarżenia.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.